

การศึกษาวิเคราะห์เชิงจริยศาสตร์เรื่องปัญหาวิกฤติศรัทธาของพุทธศาสนิกชนไทยบางส่วนในปัจจุบัน
(A CRITICAL STUDY OF THE BUDDHIST CRISIS IN "SADDHA")

สิงห์ สีเงิน 4137291 SHES/M

อ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : กัญญารัตน์ ปั่นทอง, ศศ.บ (ภาษาศาสตร์), สีวลี ศิริโล อ.ม.
(ปรัชญา), สนั่น ไชยานุกูล M.A.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องวิกฤติศรัทธาของพุทธศาสนิกชนไทยบางส่วนในปัจจุบันนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักศรัทธาในพระรัตนตรัย หลักศรัทธา 4 ประการ สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไข ของปัญหาวิกฤติศรัทธา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเป็นจริยศาสตร์ศาสนา ใช้การวิจัยเอกสารเป็นหลักประกอบกับการสัมภาษณ์นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาทั้งพระภิกษุสงฆ์และฆราวาสจำนวน 10 ท่าน แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ตามแนวของพุทธจริยศาสตร์โดยนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาวิกฤติศรัทธาของพุทธศาสนิกชนไทยบางส่วนในปัจจุบัน เกิดขึ้นจากเหตุปัจจัยหลายประการ สรุปได้ว่า (1) เกิดจากเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยจากสังคมเกษตรเป็นสังคมกึ่งอุตสาหกรรมและสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารตามกระแสพัฒนาการของโลกภายใต้แนวคิดวัตถุนิยม ทุนิยม และบริโภคนิยมทำให้กระบวนทัศน์แบบพุทธเดิมเปลี่ยนไป (2) เกิดจากพระสงฆ์บางส่วนไม่เคร่งครัดในพระธรรมวินัย มีปัญหาภายในการปกครองของคณะสงฆ์ คือ ขาดเอกภาพทางความคิดเห็นและบางเรื่องไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันเหตุการณ์ (3) พุทธศาสนิกชนฝ่ายฆราวาสขาดการความเข้าใจหลักพระพุทธศาสนา มีศรัทธาที่ไม่ประกอบด้วยปัญญา แสวงหาจุดหมายของชีวิตด้วยวิธีการทางไสยศาสตร์ อำนาจลี้ลับ (4) ความเจริญทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและการเสนอข่าวด้านลบของพระสงฆ์ รวมถึงการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับไสยศาสตร์ อิทธิปาฏิหาริย์ของพระภิกษุสงฆ์ บุคคลและสิ่งอื่นๆ ในรูปแบบของสื่อต่างๆ ทำให้ความเชื่อ (ศรัทธา) ของพุทธศาสนิกชนไทยบางส่วน (รวมถึงพระสงฆ์บางส่วน) เบี่ยงเบนไปและเสื่อมลง

แนวทางแก้ไข (1) พระสงฆ์ควรปฏิบัติตามพระธรรมวินัย พัฒนาความรู้ความสามารถและสอนถึงศรัทธาที่ถูกต้อง (2) ฆราวาสควรสนใจเรียนรู้พระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎกให้มากกว่านี้ ไม่ยึดคิดในอาจารย์และใช้สติยั้งคิดก่อนจะเชื่อ (3) ผู้เสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ควรเสนออย่างเที่ยงตรงและยุติธรรม และควรคิดถึงผลเสียของข่าวด้วย (4) รัฐควรเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เช่น เปิดสถานีวิทยุโทรทัศน์ ให้คณะสงฆ์ใช้เป็นสื่อกลางในการชี้แจงปัญหา (5) ควรมีองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบสำนักบุคคลที่สอนไม่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนาแต่กล่าวว่าเป็นคำสอนของพระพุทธศาสนา รวมถึงการเสนอข่าวเกี่ยวกับวงการพระพุทธศาสนาที่จะทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้

คำสำคัญ : ศรัทธา 4 / ศรัทธา/ วิกฤติศรัทธา/ พระรัตนตรัย

A CRITICAL STUDY OF THE BUDDHIST CRISIS IN "SADDHA".

SINGH SEENGERN 4137291 SHES/M

M.A. (ETHICAL STUDIES)

THESIS ADVISORS : GUNYARAT PUNTHONG,M.A., SIVALEE SIRILAI, M.A.,
SANAN CHAIYANUKUL, M.A.

ABSTRACT

This qualitative research within the field of religious ethics investigates Buddhists' principles of belief-- that is, beliefs in the Triple Gems and the Four Beliefs. It also analyzes the conditions that reflect the crisis of beliefs together with causes and the corresponding effects on the present way of life of Thai Buddhists. Lastly, it studies guidelines to solve the crisis of beliefs in accordance with the Teachings of the Buddha. The method of collecting information was through documentary research. Interviews were also conducted, to with 10 Buddhist scholars to elicit examples which display the attitudes of Buddhist monks and laity towards the problems of crisis of the religious beliefs.

The findings conclude that changes in society have led to the crisis of beliefs for some Buddhists. The changes in Thai society as it has evolved from an agricultural economy to an industrial one and to an information society following the trends toward globalization, consumerism and materialism have adversely affected beliefs in Buddhism.

Some Buddhist monks do not strictly practice according to the Dhamma-vinaya. There are problems inside the Sangha Administration that lack solidarity of thought, while some issues are not being solved and not given proper attention in a timely manner. The laity often lack a full understanding of the principles of Buddhism and sometimes they have beliefs without wisdom. Too often, they seek their goals in life through magic and supernatural powers. Progress in technology and communications as well as the dissemination of negative news regarding Buddhist monks, including news of magic and supernatural powers, have resulted in the shifting away from the belief in the Teachings of the Buddha.

The ways in which to solve the current crisis of beliefs are fivefold. For one, Buddhist monks should practice following the Teachings of the Buddha and continuously develop themselves. They should also teach the laity to have the correct beliefs. The laity, moreover, should be more interested in studying and practicing the Teachings of the Buddha from the Tipitaka, and they should not become too attached to their teachers but should use proper mindfulness before accepting a belief. Further the media should verify their sources of information and the reality of an event before publicizing negative news about Buddhist monks; they must give proper consideration to their professional ethics. If there is negative publicity about Buddhist monks, the government should assist in providing a means, such as television/radio coverage, for Buddhist monks to be able to provide the correct information regarding the controversial issue or event. Finally, there should be an organization that inspects Buddhist centers and the people who teach the wrong principles of the Teachings of the Buddha.

KEY WORDS : FOUR BELIEFS/ SADDHA/CRISIS OF BELIEFS/ TRIPLE GEMS/

207 P. ISBN 974-04-3445-2 1234556